

Με τι θα ασχοληθούμε:

- Πώς περιγράφουμε ένα πρόσωπο
- Πώς λειτουργεί η γενική πτώση

Ώρες με τη μητέρα μου

Να γίνει γραμματική αναγνώριση όλων των λέξεων

Η μαμά μου ήταν πάντα ξεχωριστή. Με τον μπαμπά παντρεύτηκαν από έρωτα στο άψε σβήσε. Και οι ευχές που τους έδωσε ο παπάς όταν τους πάντρεψε πραγματοποιήθηκαν. Απόκτησαν «καρπών κοιιλίας», δηλαδή εμένα και τον αδερφό μου.

Η μαμά δεν είχε περάσει τα σαράντα. Τα μάτια της σκούρα γαλάζια, έμοιαζαν με τα μη με λησμόνει* που φυτρώνουν την άνοιξη. Φαινόνταν κοριτσάκι όταν την έβλεπες από πίσω, με την κομψή κορμοστασιά της και την ξανθιά κοτσίδα στην πλάτη. Το πιο όμορφο πάνω της όμως ήταν οι κινήσεις των χεριών της, και ό,τι έκανε το έκανε με χάρη.

Χρονική αντικατάσταση

Δεν ήξερα καμιά γυναίκα στο νησί να φοράει λουλούδια στα μαλλιά. Λάτρευε τις γαρδένιες, είχαμε τρεις γλάστρες στην αυλή. Τις φρόντιζε σαν να ήταν παιδιά της κι όταν άνθιζαν έπλεκε τα λουλούδια τους μαζί με την κοτσίδα της. Άλλες φορές πάλι τις περνούσε σε κλωστή κι έφτιαχνε βραχιόλια. Σε κάθε κίνηση των χεριών της οι γαρδένιες μοσχοβολούσαν. Από τότε μαμά και γαρδένια είναι ένα στο μυαλό μου.

Κάθε απόγευμα μετά τη δουλειά, χειμώνα καλοκαίρι, φορούσε αθλητική φόρμα και παπούτσια και χανόνταν. Παραλία παραλία, έφτανε ως το ακρωτήριο με τον φάρο, που τον δέρνουν τα κύματα. Καθόνταν στον αγαπημένο της βράχο. Γύριζε πάντα με τα χέρια γεμάτα. Βότσαλα με παράξενα χρώματα, που η θάλασσα τους έδινε πότε το σχήμα ενός πουλιού ή τη μορφή μιας γυναίκας, και ξύλα ξεβρασμένα στην άμμο, αργασμένα* από το κύμα και την αρμύρα. Με λίγες «καλλιτεχνικές επεμβάσεις», όπως έλεγε η ίδια, έφτιαχνε αριστουργήματα που στόλιζαν τον κήπο και την αυλή μας.

Μικρή πήγαινα κι εγώ μαζί της. Μου άρεσε να τσαλαβουτάω στην παραλία, να σκαρφαλώνω στα βράχια και να βρίσκω καβούρια και κοχύλια. Κι όλο κοίταζα πότε θα βγει η γοργόνα. Η μαμά δε βαριόταν να μου λέει και να μου ξαναλέει παραμύθια. Από εκείνη έμαθα να διαβάζω λογοτεχνικά βιβλία. Το βράδυ αράζαμε κάτω από τη λεύκα τα καλοκαίρια ή δίπλα στο τζάκι τον χειμώνα, μ' ένα βιβλίο στο χέρι. Τα παράγγεινε η ίδια στο βιβλιοπωλείο της πλατείας κι όσα έκρινε ότι μ' ενδιέφεραν τα έδινε και σε μένα να τα διαβάσω.

Λίτσα Ψαραύτη, *Όνειρα από μετάξι*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2002 (διασκευή)

* μη με λησμόνει: φυτό με γαλάζια και λευκά άνθη

* αργασμένα: σκαλισμένα, «φαγωμένα»

(αφίσα για τη γιορτή της μητέρας)

1. «Η μαμά μου ήταν ξεχωριστή»: πώς φαίνεται αυτό από το κείμενο;

2. Πώς αισθάνεται για τη μητέρα της η συγγραφέας; Ποιες φράσεις του κειμένου φανερώνουν τα αισθήματά της;

3. Στο κείμενο η συγγραφέας περιγράφει τη μητέρα της. Βάλτε τους τίτλους των παραγράφων στη σωστή σειρά.

- 2. Εξωτερική περιγραφή
- 4. Χειροτεχνήματα με υλικά της θάλασσας
- 3. Η αγάπη για τα λουλούδια
- 5. Οι ώρες μου με τη μητέρα
- 1. Πρόλογος - γενικός χαρακτηρισμός

Βλέπουμε λοιπόν ότι στην **περιγραφή ενός ανθρώπου** ακολουθούμε συνήθως μια συγκεκριμένη πορεία. Να ποια είναι τα βασικά της μέρη:

- ⇒ δίνουμε έναν **γενικό χαρακτηρισμό** του προσώπου και μιλάμε για τη **σχέση μας μαζί του**
- ⇒ περιγράφουμε την **εξωτερική του εμφάνιση**
 - πρώτα τη **γενική εντύπωση** που δίνει
 - μετά τα **ιδιαίτερα χαρακτηριστικά** του
- ⇒ περιγράφουμε τον **χαρακτήρα** και τη **συμπεριφορά** του
 - μιλώντας για τα **προτερήματα** και τα **ελλειψώματά** του
 - αναφέροντας χαρακτηριστικά **επεισόδια**
- ⇒ κλείνουμε με μια **γενική κρίση** για το πρόσωπο που περιγράψαμε
- ⇒ σε όλη τη διάρκεια της περιγραφής μπορούμε να αναφέρουμε τις **σκέψεις** και τα **συναισθήματά** μας

ΓΕΝΙΚΗ ΠΤΩΣΗ

Η μαμά δε βαριόταν να **μου** λείει παραμύθια.

Τα παράγγελλε η ίδια στο βιβλιοπωλείο **της πηλατείας**.

Στις φράσεις αυτές παρατηρούμε ότι η γενική πτώση μπορεί να χρησιμοποιηθεί κυρίως με δυο τρόπους:

στην πρώτη περίπτωση **συμπληρώνει το νόημα του ρήματος και είναι δεύτερο (έμμεσο) αντικείμενο** (βλέπε ενότητα Ατυχήματα): **μου** λείει παραμύθια λείει **σε μένα** παραμύθια

στη δεύτερη περίπτωση η γενική **συμπληρώνει το νόημα ενός ουσιαστικού**: το βιβλιοπωλείο **της πηλατείας** η γενική δείχνει πού βρίσκεται το βιβλιοπωλείο

4. Από τις παρακάτω γενικές ξεχωρίστε ποιες συμπληρώνουν **ένα ρήμα** και ποιες ένα **ουσιαστικό**:

- η μορφή μιας γυναίκας **ουσιαστικό**
- μου άρεσε να τσαλαβουτάω στην παραλία **ρήμα**
- η κοτσίδα της μητέρας **ουσιαστικό**
- οι ευχές που τους έδωσε ο παπάς **ρήμα**
- το σχήμα ενός πουλιού **ουσιαστικό**
- η θάλασσα τους έδινε ένα σχήμα **ρήμα**

ΔΙΑΒΑΖΩ ΚΑΛΑ!!!!

Όταν η γενική συνοδεύει ουσιαστικό, μπορεί να δηλώνει:

σε ποιον ανήκει κάτι	το σπίτι του Άρη
τον τόπο	η μάχη της Κρήτης
τον χρόνο	η τέχνη της αρχαιότητας
μια ιδιότητα, ένα χαρακτηριστικό	σοκολάτα πολυτελείας
την αιτία	η χαρά της επιστροφής
το περιεχόμενο	σαλάτα λαχανικών
τη μέτρηση χώρου/χρόνου	απόσταση εκατό μέτρων
τον σκοπό	κουταλάκι του γλυκού
ένα σύνολο που διαιρείται	τα αγόρια της τάξης